

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Г. КОРОЛЕНКА**

ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС

Навчальна програма для студентів
психолого-педагогічного
факультету зі спеціальності
6. 010100 - педагогіка і методика середньої освіти. Музика

Полтава-2010

Оркестровий клас: Навчальна програма для студентів психолого-педагогічного факультету зі спеціальності 6.010100 – „Педагогіка і методика середньої освіти. Музика” / [укл. ас. Н.М. Буць] – Полтава, 2010. – 28 с.

Рецензенти: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музики Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка О.О. Лобач;
викладач Полтавського музичного училища імені М. Лисенка О. В. Куріній.

Затверджено вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (протокол № ___ від _____ 2010 р.)

Пояснювальна записка

В Україні оркестрова робота займає важливе місце у професійній діяльності учителя музики, тому у вищих навчальних закладах приділяють значну увагу оркестровій підготовці студентів.

В оркестровому класі творча особистість студента формується через розвиток у нього творчої активності, яка відбивається в різних аспектах його діяльності. Гра в оркестрі розвиває у студентів почуття колективізму, емоційну чутливість, художній смак, а також музичні здібності, інструментально-оркестрові навички. Упродовж навчання студентові потрібно оволодіти всіма компонентами оркестрової гри.

"Оркестровий клас" вивчається упродовж I-V курсів. Вивчення курсу тісно пов'язано з усіма дисциплінами музичного циклу, які формують професійну підготовку майбутнього вчителя музики. У зв'язку з цим, викладач оркестрового класу, орієнтуючись на знання, уміння та навички, одержані студентами з усіх предметів спеціального циклу (диригування, основний та додатковий інструменти, теоретичні дисципліни), пропонує систему роботи з оркестром, яка повинна допомагати їм у майбутній оркестровій роботі.

У процесі вивчення курсу передбачено ознайомлення з різноманітними музичними творами української та зарубіжної культури, тому студент виховується як ерудований учитель-музикант широкого профілю.

Мета курсу – підготовка майбутнього вчителя музики до організації та здійснення оркестрової діяльності в умовах позакласної та позашкільної роботи.

Основні завдання курсу:

1. Формування у студентів навичок і умінь, які забезпечують можливість творчо здійснювати оркестрову роботу в загальноосвітній школі, і спрямовані на оволодіння:

- інструментарієм оркестру;
- способами спілкування з оркестром;

- методами опанування оркестрового твору та його інтерпретації;

- вибір та накопичення репертуару для роботи з дитячим оркестрами (ансамблями).

2. Підвищення рівня художнього та музично-естетичного розвитку студентів через ознайомлення з різноманітними творами української та зарубіжної музичної культури.

3. Виховання у студентів професійних умінь і навичок гри в оркестрі:

- управління оркестровим колективом на основі оволодіння методами роботи з оркестром, дидактичними принципами та знаннями психофізіології виконавства на оркестрових інструментах;

- розвиток музичного слуху (гармонічного, поліфонічного, тембро-динамічного, почуття метроритму), музичної та емоційної пам'яті, музичного мислення, артистизму.

4. Формування практичних умінь у галузі інструментовки музичних творів.

Робоча навчальна програма „Оркестровий клас” побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу в педагогічному закладі.

Основні види діяльності на заняттях з „Оркестрового класу”

1. Виконання музичних творів.
2. Музично-теоретичний аналіз виконуваних творів.
3. Читання з аркуша.
4. Транспонування.
5. Гра в ансамблі.
6. Слухання оркестрової музики.

Освітньо-кваліфікаційні вимоги щодо кінцевого результату вивчення студентом курсу “Оркестровий клас”

У результаті вивчення курсу „*Оркестровий клас*” – студент повинен *знати*:

- стильові особливості творчості композитора;
- методику гри на різних музичних інструментах;
- специфіку інструментування та аранжування музичних творів для оркестрового колективу;
- специфіку читання з аркуша нотного тексту;
- особливості гри в ансамблі;
- специфіку акомпанування оркестрового колективу солістові (інструменталісту чи вокалісту);
- особливості оркестрової діяльності в школі.

Студент повинен оволодіти такими практичними

вміннями та навичками:

1. Виконувати твори різних за стилем, формою і жанром.
2. Володіти різними музичними інструментами (мінімум двома).
3. Робити виконавський аналіз музичного твору.
4. Самостійно працювати над музичним твором:

вміти настроювати інструменти та чисто інтонувати.

Всі струнні, духові та деякі ударні (литаври) інструменти потребують постійної настройки та корекції інтонування. Тому майбутній керівник оркестру повинен дотримуватися високих вимог до учасників колективу під час настройки та інтонування, до підбору в оркестр якісних інструментів з постійною настройкою.

відпрацьовувати звуковідтворення – атака звуку, середина та кінець звуку, загострення сприймання та

відтворення в ансамблі безмежних градацій ладотонального звуку (від м'яких до жорстких), ведення середини звуку (філіровка, динамічні гліссандо, згасання), закінчення;

слідкувати за штриховою та артикуляційною культурою.

Опанування всього вантажу оркестрових партій потребує не тільки гри в оркестрі, але і кропіткої діяльності в класі основного та додаткового інструменту;

налагодження темпо-метро-ритмічного ансамблю, особливо у творах викладених в дуже помірних та дуже швидких темпах;

підвищення рівня технічної вправності оркестрантів.

На відміну від індивідуальної виконавської техніки та особистих досягнень інструменталістів, в оркестровому виконавстві необхідно спиратись на доступні для всіх прийоми гри, на загальну так звану „технічну стелю” оркестру;

оволодіння оркестровою динамікою, амплітуда розвитку якої є надзвичайно широкою від (ppp) до (fff), а між цими полюсами гучності лежить безмежна кількість проміжних її нюансів. Ефективність використання оркестрової динаміки залежить від різних методик її застосування;

уміння оркестранта розподіляти та концентрувати увагу.

Від того, як навчиться оркестрант чути поліфонію, гармонічну канву по вертикалі і горизонталі, тембро-динамічну фактуру оркестру, тембро-метро-ритміку окремих партій, наскільки він вміє розподіляти увагу між нотами партії, своїм інструментом, оркестром, диригентом та солістом залежить становлення оркестранта. Але при цьому оркестрант повинен так вміти зосередитися на виконанні своєї партії, щоб вона прозвучала, як соло в багатоголосному ансамблі.

Велику роль у розвитку музичного мислення оркестранта відіграє налагодження творчої, активної, самостійної роботи. Неабияку роль тут відіграє також і розвиток *музичної пам'яті*.

5. Самостійно інструментувати та аранжувати музичні твори для оркестру чи ансамблю.
6. Створювати позитивну емоційно-психологічну атмосферу на оркестрових репетиціях.

Планування навчального процесу зі студентами

Інструментарій кожного оркестру чи ансамблю, в силу етнографічних особливостей, може бути різноманітним за складом. Відомо, що у східних та південних регіонах України більш поширені русифіковані оркестри – з домрами, балалайками, гусями. У центральних та західних регіонах України – з типовим національним інструментарієм: кобзами, скрипками, бандурами, цимбалами, сопілками тощо.

Відповідно до навчального плану організація навчальних оркестрів залежить від кількості його учасників. Найбільш ефективним методом роботи з майбутніми вчителями по освоєнню оркестрового інструментарію є організація студентського ансамблю дитячих інструментів. Оптимальний склад учасників ансамблю – 9-12 чоловік. При відборі студентів в ансамбль потрібно враховувати:

- загальний рівень розвитку музичних здібностей: відчуття ритму, музично-слухові уявлення, емоційне відчуття музики;
- технічний рівень оволодіння музичними інструментами (не менше двох);
- почуття відповідальності, дисциплінованості та товариські взаємовідносини зі студентами.

Склад інструментів в ансамблі може варіювати залежно від жанрових, фактурних, художньо-образних та інших особливостей музичних творів. На початку створення ансамблю дитячих інструментів рекомендуємо наступний склад: духові гармонії (2); сопілки (1-2); металофон (1); румба (1-2); маракаси (2); кастаньети (1); трикутник (1); бубон (1); баян або фортепіано (1).

Підготовчим етапом у пізнанні студентами прийомів і способів інструментовки є вивчення тембрових сполучень дитячих інструментів. Саме це розвиває тембровий і регістровий слух студента, стимулює творчу фантазію та музичне мислення.

До репертуару оркестрового колективу початківців доцільно включати нескладні шкільні пісні для виконання з акомпанементом на шумових інструментах (трикутник,

кастаньети, румба, бубон, тамбурин, маракаси). У реальному звучанні вони будуть темброво та ритмічно урізноманітнювати акомпанемент пісні на фортепіано або на баяні, який зберігається в оригіналі.

Наступний етап – це інструментування нескладних музичних творів, в яких мелодія, підголоски та різноманітні фігури розписуються на партії для звуковисотних інструментів: *металофону, сопілки, флейти, духової гармонії, органели та ін.* Потрібно пам'ятати, що кожна партія за своїм технічним рівнем виконання має бути нескладною і відповідати технічним можливостям оркестрантам-початківцям. Партія баяна або фортепіано може залишатися незміною або видозмінюватися, зберігаючи гармонічну або ритмічну основу, ударні інструменти покликані підтримувати супровід.

З даного курсу викладач-керівник оркестрового колективу складає робочу навчальну програму з урахуванням загальномузичної довузівської підготовки студентів. Програмою передбачаються музичні твори різної складності, але основу складають переклади творів зі шкільного репертуару для оркестру чи інструментального ансамблю.

Основні етапи роботи над музичним твором

1. Формування музичного образу твору на початковому етапі розучування:

- ознайомлення з творчістю композитора, епохою, історією створення музичного твору та його звукове прослуховування;
- визначення стилю, характеру музики, особливостей фактури тощо;
- ретельний аналіз партитури з наступним уточненням функцій кожної ансамблевої партії;
- [повільне виконання музичного твору с початку до кінця \(за умови сформованості міцних навичок читання з аркуша\).](#)

2. Формування виконавських умінь та навичок:

- вивчення і опрацювання всіх елементів нотного тексту, опанування фактури музичного твору, розвиток ігрових рухів;
- зосередження уваги на взаємозв'язках і взаємодії різноманітних ритмічних побудов, що зустрічаються в ансамблевих партіях;
- визначення комплексу виконавських прийомів та шляхів їх успішної реалізації в процесі розучування музичного твору;
- визначення оптимально раціональної аплікатури, на базі якої формуються міцні навички орієнтації на клавіатурі чи грифі інструмента;
- формування навички гри виучуваного музичного твору напам'ять.

3. Доведення спільного виконання до рівня кінцевої художньо-технічної досконалості, що передбачає:

- синхронізацію звучання всіх ансамблевих партій (єдність темпу й ритму партнерів);
- урівноваженість у силі звучання всіх ансамблевих партій (єдність динаміки);
- узгодженість штрихів всіх ансамблевих партій (єдність прийомів гри, фразування);
- емоційність виконання музичного твору.

Види навчальної діяльності студентів

Практичні заняття. Основним видом навчальної діяльності студентів оркестрового класу є *практичні заняття*, під час яких студенти оволодівають інструментально-оркестровими та концертно-виконавськими уміннями і навичками. Зазначимо, що студенти, які вступають до вищого навчального закладу, не володіють достатніми теоретичними знаннями у галузі оркестрового виконавства, тому виникає потреба проводити паралельно із практичними заняттями лекції - практикуми.

Рекомендована тематика для лекцій - практикумів:

- музичний інструментарій: історія виникнення та розвитку;
- переклад музичних творів для оркестру: сутність та загальні вимоги;
- виконавське мистецтво на народних інструментах: українські та російські народні інструменти;
- виконавське мистецтво в інших жанрах: інструменти симфонічного оркестру; фортепіано; інструменти естрадного оркестру; вокально - інструментальні ансамблі.

Індивідуальна робота студентів та її види. Індивідуальна робота студентів є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей і творчу діяльність. Викладач надає індивідуальну допомогу студентові у формі консультацій, пояснюючи складні моменти теми з практичних занять, спрямовуючи діяльність студентів, допомагаючи їм правильно організувати свою роботу.

Самостійна робота та її види. Самостійна робота є основним способом засвоєння студентом навчального матеріалу без участі викладача у вільний час від обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота студента передбачає виконання таких завдань: підбір технічного матеріалу, ілюстративного матеріалу (аудіо, відео запису музичних творів у виконанні провідних інструментальних колективів) робота з Інтернетом, розпис

партитур та партій, розучування партій, здійснення аналізу твору, підбір репертуару, опанування та практичне застосування музичних комп'ютерних програм для друкування оркестрових партитур, підбір інструментальних творів на аудіо та відео записів для власного інструментування.

До кожного практичного заняття студент отримує певну самостійну роботу, яка оцінюється окремо й фіксується в журналі академічної групи.

Заняття в оркестровому класі веде керівник (викладач). Упродовж навчального періоду студенти вдосконалюють свою гру на обраному оркестровому інструменті, розвивають почуття ансамблевої гри (як в оркестрових групах, так і в оркестрі в цілому), знайомляться з репертуаром і методами роботи диригента з початківцями.

Заняття в оркестровому класі повинні бути спрямовані на подальший розвиток особистої технічної вправності оркестрантів, на освоєння творів середньої складності. Особливу увагу викладачеві потрібно звертати на розвиток музичних і аналітичних здібностей студентів з метою осмислення гармонічної та поліфонічної канви, динаміки, темпо-метро-ритміки, інструментовки, форми, стилістики виконуваних творів, ролі інтерпретаторської та режисерської майстерності диригента.

Упродовж вивчення навчального курсу „Оркестровий клас” рекомендується викладачеві приділяти увагу загальномузичному розвитку студентів у формі проведення бесід, прослуховування аудіо- та перегляду відео записів, читання книг, відвідування концертів.

Змістовий модуль №1.

«Музичний інструментарій: історія виникнення та розвитку»

Тема 1. Виникнення музичних інструментів.

Історія виникнення музичних інструментів з прадавніх часів. Функції первинних музичних інструментів. Передумови виникнення перших ударних, духових та струнних музичних інструментів.

Тема 2. Універсальна класифікація музичних інструментів.

Визначення та напрямок дослідження науки «органологія». Сутність структурної та функційної класифікації музичних інструментів. Універсальна класифікація музичних інструментів за Е. Хорнбостелем та К.Заксом: виникнення та генезис розвитку. Структура класифікації музичних інструментів за Е. Хорнбостелем та К.Заксом.

Тема 3. Генезис розвитку українського народного інструментарію.

Загальна характеристика виникнення народного інструментарію з часів Київської Русі. Виникнення жанрових різновидів інструментальної музики: історичний аспект.

Тема 4. Різновиди та склади оркестрів.

Сутність поняття «оркестр». Різновиди оркестрів. Симфонічний оркестр: витоки та еволюція розвитку. Жанрові витоки оркестру українських народних інструментів. В. Андреев - засновник оркестру російських народних інструментів. Виникнення джазових колективів.

Тема 5. Розташування інструментальних груп в оркестрах.

Склад та стрій музичних інструментів камерного, симфонічного, духового, джазового оркестру, оркестру українських, російських народних інструментів (по групах). Особливості розташування інструментів у камерному, духовому, джазовому, симфонічному оркестрі, оркестрі українських, російських народних інструментів.

Змістовий модуль №2.

«Переклад музичних творів для оркестру: сутність та загальні вимоги»

Тема 6. Сутність понятійного апарату.

Визначення та зміст понять «оркестровка», «інструментовка». Види та основні етапи оркестровки.

Тема 7. Прийоми перекладу окремих фактурних складових: мелодія, виокремлення та додавання мелодичних підголосків.

Специфіка перекладу мелодії, виокремлення та додавання мелодичних підголосків у музичних творах гомофонної та поліфонічної фактури.

Тема 8. Прийоми перекладу окремих фактурних складових: аналіз гармонії, збагачення гармонічних підголосків, логіка голосоведіння, мелодичні та гармонічні фігурації.

Гармонія та логіка голосоведіння - основа оркестровки музичного твору. Потреба у збагаченні гармонічними підголосками при інструментовці. Особливості оркестрування музичного твору з мелодичними та гармонічними фігураціями.

Тема 9. Прийоми перекладу окремих фактурних складових: педалізація, репетиційний прийом, тремоло.

Можливості педалізації в оркестрі. Специфіка оркестрування репетиційного прийому та тремоло.

Тема 10. Прийоми перекладу окремих фактурних складових: спрощення технічно важких місць, фразування, транспозиція.

Техніка спрощення технічно важких місць. Сутність поняття «фразування». Закономірності фразування. Специфіка транспонування.

Контроль знань та облік успішності студентів

Упродовж навчального року здійснюється контроль знань, умінь та навичок студентів у формі перевірки оркестрових партій, запланованих програмою музичних творів. В залежності від музично-педагогічних цілей викладача, процес прийому оркестрових партій може здійснюватися: індивідуально, оркестровими групами або ансамблями. При перевірці знань необхідно приділяти особливу увагу рівню оволодіння студентами інструментальних та оркестрових навичок таких, як: звуковідтворення, інтонування, виразного виконання, адекватного трактування авторського тексту.

Однією з форм оцінки інструментально-виконавських умінь та навичок є *концерти*. Проте концертна діяльність оркестру не є самоціллю, тому що в оркестровому класі, у першу чергу, вирішуються навчально-виховні завдання – формування творчої особистості вчителя-музиканта, керівника шкільного оркестру, диригента. В кінці кожного семестру студенти звітують про виконання планів-програм.

Вимоги до контрольного уроку:

- перевірка нотного тексту оркестрових партій;
- перевірка ансамблевого звучання;
- демонстрація рівня технічної підготовленості студента на обраному музичному інструменті: відпрацювання апікатурних принципів і технічних прийомів;
- перевірка уміння використовувати штрихи та динаміку в розкритті художнього образу музичного твору;
- перевірка структури та форми твору;
- перевірка точного використання редакторських зауважень.

Залік з оркестрового класу виставляється студентів за результатами роботи упродовж навчального семестру.

Вимоги до заліку включають перевірку готовності студента з теоретичного та практичного напрямків.

Теоретична підготовка включає:

- знання про музичний твір: біографічні дані про композитора, епохи, ідеї, змісту та художніх особливостей творів програми;
- музично-теоретичний аналіз: форма, ладотональний план, характер мелодики, метро-ритмічна структура, гармонія, фактура викладання, темпо-динамічний план музичних творів, запланованих навчальною програмою на рік;
- оркестрово-виконавський аналіз (1 твору з програми): стиль виконання, значення засобів виразності (темпу, фразування, штрихів), труднощі для виконання оркестром в цілому, так і для окремих виконавців та солістів.

Перевірка практичної підготовки студентів передбачає:

- знання нотного тексту оркестрових партій;
- перевірку ансамблевого звучання;
- демонстрація рівня технічної підготовленості студента на обраному музичному інструменті: відпрацювання аплікатурних принципів і технічних прийомів;
- уміння використовувати штрихи та динаміку в розкритті художнього образу музичного твору;
- знання структури та форми твору;
- точного використання редакторських зауважень.

При виставленні заліку враховується: ставлення студента до занять, ступінь оволодіння інструментально-оркестровими навичками та рівень опанування музичних творів навчальної програми, вивчених за рік.

Орієнтований репертуар:

Адамавігус Г. Попурі на литовські теми
Андрєєв В. Полонез
Андрєєв В. Вальси: Метеор, Метелик, Фавн
Бай Ю. Молдавська рапсодія. Інструментовка Ю. Бая
Бах Й.С. Буре
Бах Й.С. Жарт
Бізе Ж. Антракт до другої дії опери „Кармен”
Бінкін З. Місячне світло
Бернет Е. Шестеро в космосі
Биканов Р. Вуличний рух
Биканов Р. Глибока ріка. Аранжування П. Адаміявічуса
Бетховен Л. Екосез
Биберган В. Посиденьки
Биберган В. Арія
Бом К. Безперервний рух
Бородін О. Хорполовецьких дівчат з опери „Князь Ігор”
Бреу А. Тіко-тіко
Брославський Д. Диксиленд
Букін В. Веселий танок
Буковинський марш. Обробка С. Орла
Булла Дж. Фантазія
Вагнер Р. Марш із опери „Тангейзер”
Велазкез К. Бесаме мучо
Віночок на теми українських народних пісень. Обробка
В. Лапченка
Воссен А. Карусель
Вийшли в поле косарі. Українська народна пісня, обробка
М. Шахматова
Гагілка. Українська народна пісня, обробка В. Гуцала
Гайдн Й. Andante з „Серенади”
Галензовський К. Концертна полька
Гамалій В. Теремок
Гендель Г. Сарабанда
Гершвін Дж. Хлопай в такт

Глінка М. Марш із опер „Руслан і Людмила”
Глінка М. Не щебечи, соловейку
Глюк К. Гавот
Глюк К. Мелодія із опери „Орфей”
Голиков В. Гумореска
Гопак. Український народний танок, обробка В. Гуцала
Гріг Е. Елегія
Гріг Е. Лірична п’еса
Гріг Е. Норвезький танок
Гріг Е. Танок ельфів
Гріг Е. Остання весна
Гречанінов О. Мазурка
Грибоєдов О. Вальс
Гамалій В. Танок
Глінка М. Полька. Перекладення В. Левченка
Гуно Ш. Баркарола
Гуцульська фантазія. Обробка А. Баньковського
Даргомижський О. Козачок
Дваріонас Б. Вальс
Дворжак А. Гумореска
Дворжак А. Слов’янський танок №2
Джойс А. Осенний сон
Дівчино моя переяславко. Укр. нар. пісня, обробка С. Творуна
Демарш А. Рігодон
Дога Є. Вальс до кінофільму „Мой нежный и ласковый зверь”
Дубравін В. Час „Пік”
Дубравін В. Синій вечір
Єгіков І. Джо Біл
Заремба С. Сонце низенько, вечір близенько
Запольський К. Регтайм
Ей шул. Татарська народна пісня, обробка С. Крюковського
Ісландська народна пісня, обробка І. Севенсена
Йорданський М. У дороги чибис
Кабалевський Д. Клоуни
Казімір Р. Вечірня прогулянка
Калачевський М. Романс. Перекладення В. Гуцала

Калінніков В. Сумна пісенька
Калмадінов Г. Полька
Карамішев Б. Мій приятель кларнетист
Качки пливуть. Українська народна пісня, обробка Ю. Шишкова
Компанейц З. Швидка польська. Перекладення В. Морозова
Конончук В. Гебельсштрассе
Кореллі А. Сарабанда
Косенко В. Дощик
Кудрявцев В. Ванька-Встанька. Біг-Біт
Кудрявцев В. Самба
Купревич В. Східна серенада
Кюї Ц. Східна мелодія
Лисенко М. Елегія. До роковин смерті Т.Шевченка
Лисенко М. Сонце низенько. Інструментовка К. Домінчена
Людвіковський В. Прогулянка на глісері
Людвіковський В. Танцюйте тільки так...
Лядов Л. Концертна полька
Лядов О. Музична табакерка
Магі С. Сюрприз
Малатса Х. Іспанська серенада. Інструментовка С. Зікеєва
Мамалига М. Попурі молдаванесок
Масне Ж. Поема кохання
Мацоурек К. Що ти? Полька
Міллер Л. Їхав козак на війноньку
Міллер Л. Ой під вишнею
Міллер Л. Під старим замком
Міллер Л. Як з Бережан до Кадри. Човен хитається (попурі)
Мілютін Ю. Танок із оперети „Трембіта”. Перекладення
С. Булатова
Метелик. Чеська народна пісня
Молдавська фантазія. Обробка А. Баньковського
Моцарт В. Алегрето
Моцарт В. Контрданс
Мясков К.В ліс зелений по горішки
Мясков К. Гуцульський танець. Інструментовка Б.Гриба
На Дунаї. Словацька народна пісня, обробка І. Облікіна

Ніч яка місячна. Українська народна пісня, обр. О. Агафонова
Ніщинський П. Закувала та сива зозуля
Огінський М. Полонез
Ой джигуне, джигуне. Українська народна пісня, обробка
В. Лапченка
Онуфрієнко А. На полонині
Оффенбах Ж. Баркарола із опери „Казки Гофмана”
Рахманінов С. Італійська полька
Різоль М. Фантазія на теми російських народних пісень
Римський-Корсаков М. Bumble-Bee
Сапелюк Б. Вальс
Сапелюк Б. За рідне землю
Сапелюк Б. Полька
Сапелюк Б. Краков’як
Сапелюк Б. Жайворонок
Симонов Р. Інтермецо
Сен-Санс К. Романс
Скорик М. Листок до альбому
Соколов К. Іспанський танець
Соколов К. Сутінки
Соколов І. Сюїта масок
Струков В. Приємна розмова
Пезеліус Д. Intraden”
Петров О. Російський сувенір. Переклад Г. Андрюшевського
Петренко М. Вальс
Попадюк В. Полька
Попадюк В. Гуцульська рапсодія
Прокоф’єв С. Гавот із „Класичної симфонії”
Такташвілі О. Гумореска
Тамарин І. Мультилото
Танцювальна. Обробка В. Лапченка
Ти до мене не ходи. Українська народна пісня
Тихонов Б. Карело-фінська полька
Терент’єв Б. Айна. Фокстрот
Фібіх З. Поема
Філіпп І. Колискова. Перекладення В. Лапченка

Форе Г. Пробудження
Фріскобальді Дж. Токата
Хачатурян А. Андантино
Царман А. Падеспань
Циганський танок. Обробка В. Красного
Чайковський П. 12 п'єс з „Дитячого альбому”
Чайковський П. Ната-вальс
Чайковський П. Пролісок
Чайковський Танок із балету „Лебедине озеро”
Черевички. Українська народна пісня
Шайнський В. Усмішка
Шамлі М. Тернопільська полька
Шахов І. Танго на тему із музики Ч. Чапліна до кінофільму
„Вогні великого міста”
Шопен Ф. Вальс №7
Штраус Й. Вальс „Весняні голоси”
Штраус Й. Полька-піццicato
Шуберт Ф. Екосез
Шуберт Ф. Музичний момент
Шуберт Ф. Серенада
Шумейко В. Коломийка
Щедрін Р. Дівочий танок з балету “Горбоконики”
Щедрик. Українська народна пісня, обробка М. Леонтовича.
Перекладення В. Лапченка
Як кум до куми. Українська народна пісня, обр. Ю. Шишкова
Янка. Білоруська полька, обробка О. Ілюхіна, М. Красева
Ярефенльд А. Колискова. Перекладення Б. Страннолюбського

Becher W. Wild cat blues
Lenon I. Yesterday
Rundel S. Happi marching band

Список рекомендованої навчальної літератури:

Репертуарні збірники:

1. Балай Л. Русская симфония: для оркестра народных инструментов. Партитура / Балай Л. – Л.-М.:Советский композитор, 1990.–59 с.
2. Гуцал В.О. Грає оркестр народних інструментів: Методичні поради керівникам самодіяльних колективів / Гуцал В.О. – К.: Мистецтво, 1978.
3. Збірник популярних п'єс та пісень для оркестру народних інструментів. Інструментовка М. Хіврич. – К.: Мистецтво, 1952.
4. Збірник популярних п'єс та пісень для оркестру народних інструментів. – К., 1957.
5. Играет детский оркестр народных инструментов/ [сост. В.П. Лапченко]– К.: Музична Україна, 1988. – 63 с.
6. Инструментальные ансамбли / [сост. Ю. Блинов] – М.: Советский композитор, 1986. – 128 с.
7. Инструментальные ансамбли / [сост. В.А. Гевиксаш] – М.: Советская Россия, 1975. – 111 с.
8. Искусство аккомпанемента: для смешанных ансамблей русских народных инструментов. Вып. 3. – М.: Советский композитор, 1988. – 51 с.
9. Класичні твори. – К.: Музфонд, 1952.
10. Комаренко В. Український оркестр народних інструментів / Комаренко В. – К.: Музична Україна, 1960. – 79 с.
11. Курінний О. Камерні ансамблі для народних інструментів / Курінний О. – Полтава, 2009. – 64 с.
12. Курс гри в оркестрі народних інструментів / [упор. В. Лапченко] – К.: Музична Україна, 1981.
13. Курс гри в оркестрі народних інструментів. Частина друга / [упор. В. Лапченко] – К.: Музична Україна, 1977.
14. Лабунець В. Ансамбль народних інструментів / Лабунець В. – Вінниця, 2007. - 148 с.
15. Легкі п'єси для дитячого оркестру народних інструментів / [упор. М. Комаров] – М.: Музыка, 1974.
16. Лапченко В. Курс гри в оркестрі народних інструментів / Лапченко В. – Київ, 1985. – 250 с.

17. Музичні твори. Твори для оркестру народних пісень. – К.: Музична Україна, 1986.
18. П'єси для оркестру народних інструментів. – К.: Муз. Україна, 1972.
19. П'єси для оркестру народних інструментів: Партитура. – К.: Музична Україна, 1987. – 60 с.
20. Популярная музыка для ансамблей русских народных инструментов / [сост. И. Гераус] – М.: Советский композитор, 1984. – Вып. 7. – 71 с.
21. Произведения советских композиторов для самодеятельного оркестра народных инструментов: партитура / [сост. С. Кузнецова] – М.: Советский композитор, 1986. – Вып. 2. – 151 с.
22. Пьесы для оркестра русских народных инструментов. Вып 5. Партитура / [сост. Н. Шахматов, Н. Лебедев], 1985. – 79 с.
23. Пьесы для самодеятельного оркестра русских народных инструментов. Партитура / [сост. Г. Андрюшенко]. – Л.: Музыка, 1979. – 965 с.
24. Репертуар для русских народных инструментов / [сост. Н. Губарьков]. – М.: Советский композитор, 1962. – 150 с.
25. Репертуар самодеятельного оркестра русских народных инструментов: партитура / [сост. В. П. Букин]. – М.: Музгиз, 1982. – Вып. 2.– 164 с.
26. Репертуар самодеятельного оркестра русских народных инструментов: партитура / [сост. В. П. Букин]. – М.: Музгиз, 1985. – Вып. 5. – 136 с.
27. Репертуар школьного оркестра русских народных инструментов: партитура / [сост. В. П. Букин]. – Москва, 1961–123 с.
28. Репертуар школьного оркестра русских народных инструментов: партитура / [сост. А. Гирша]. – Москва, 1989. – 63 с.
29. Смешанные ансамбли русских народных инструментов / [сост. О. Дымов]. – М.: Музыка, 1982. – 143 с.
30. Украинские народные наигрыши / [сост. В. Гуцал]. – М.: Музыка, 1986.– 126 с.

Список навчально-методичної літератури:

1. Александров А. Способы извлечения звука, приемы игры и штрихи на домре / Александров А. – М., 1980. – 120 с.
2. Алексеев И. Методика преподавания игры на баяне / Алексеев И. – Москва: Музыка, 1960. – 108 с.
3. Барсова І. Книга про оркестр / Барсова І. – К.: Музична Україна, 1988. – 160 с.
4. Баштан С., Омельченко А. Школа гри на бандурі / Баштан С., Омельченко А. – К.: Музична Україна, 1984. – 112 с.
5. Блок В.М. Оркестр русских народных инструментов / Блок В.М. – М.: Музыка, 1986. – 80 с.
6. Большаков О. Організація та керування оркестром народних інструментів / Большаков О. – Київ, 1991. – 85 с.
7. Буторин А. Определитель аппликатуры аккордов для шестиструнной гитары / Буторин А. – М.: Музыка, 1976. – 92 с.
8. Вовк М. Розвиток самостійної музичної діяльності молодших школярів у процесі гри на музичних інструментах // Музика в школі: Збірка статей. Вип. 8. / Вовк М. – К.: Музична Україна, 1982. – С. 11-16.
9. Газарян С.С. В мире музыкальных инструментов / Газарян С.С. – М.: Просвещение, 1989. – 192 с. – 70 с.
10. Галацкая В.С. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. I. – М., 1963. – 317 с.
11. Галацкая В.С. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. III. / Галацкая В.С. – М.: Музыка, 1989. – 560 с.
12. Грум-Грижмайло Т.Н. Музыкальное исполнительство / Грум-Грижмайло Т.Н. – М.: Знание, 1984. – 160 с.
13. Дряпіка В. Деякі питання організації шкільного духового оркестру // Музика в школі: Збірка статей. Вип. 9. / Дряпіка В. – К.: Музична Україна, 1983. – С. 43-47.
14. Зинович В., Борин В. Курс игры на ударных инструментах / Зинович В., Борин В. – Л.: Музыка, 1979. – 140 с.
15. Каргин А.С. Работа с самодеятельным оркестром русских народных инструментов / Каргин А.С. – М.: Музыка, 1982. – 159 с.

16. Корній Л. Історія української музики. Ч.І.: Від найдавніших часів до середини XVIII ст. / Корній Л. – Київ - Харків-Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, 1996. – 315 с.
17. Корній Л. Історія української музики. Ч.ІІ.: Друга половина XVIII ст. / Корній Л. – Київ - Харків-Нью-Йорк: Видавництво М. П. Коць, 1998. – 388 с.
18. Корчагин А.С. Воспитательная работа в самодеятельном художественном коллективе: Учебное пособие для студентов культурно-просветительских вузов культуры и искусств / Корчагин А.С.–М.: Просвещение,1984.–224 с.
19. Лаба Б. Олександр Зінківський / Лаба Б. – К.: Музична Україна, 1980. – 59 с.
20. Лебедев В. К. Використання народних інструментів у загальноосвітній школі: Навчальний методичний посібник зі спеціальності «Музична педагогіка та виховання» для студентів музично-педагогічних факультетів та вчителів музики / Лебедев В. К. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 112 с.
21. Левик Б.В. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. II. / Левик Б.В. – М., 1963. – 270 с.
22. Левик Б.В. Музыкальная литература зарубежных стран. Вып. IV. / Левик Б.В. – М., 1964. – 404 с.
23. Ливанова Т. История западноевропейской музыки до 1789: Учебник. В 2-х книгах. Кн. 1.: От античности к XVIII веку / Ливанова Т. – М.: Музыка, 1986. – 462 с.
24. Лиманський П.Т., Тягло Є.І. Формування музичної культури майбутнього вчителя: Методичні рекомендації / Лиманський П.Т., Тягло Є.І. – Полтава, 1993. – 15 с.
25. Лонданов П. Школа игры на аккордеоне / Лонданов П. - М.: Музыка, 1979. – 170 с.
26. Махов Н. Исполнительский анализ партитуры для оркестра народных инструментов / Махов Н. – Л., 1975. – 135 с.
27. Медведовский Д., Гуревич О. Электромзыкальные щипковые инструменты / Медведовский Д., Гуревич О. – Л.: Энергия, 1979. – 60 с.

28. Митці України: Енциклопедичний довідник. / [за ред. А.В. Кудрицького] – К.: Українська енциклопедія імені М. П. Бажана, 1992.– 848 с.
29. Музыкальный энциклопедический словарь / [гл. ред. Г.В. Келдыш] – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 672 с.
30. На дозвіллі: репертуарний збірник для дитячих самодіяльних оркестрів народних інструментів. – К.: Муз. Україна, 1978.
31. Онегин А. Школа игры на баяне / Онегин А. – Л.: Музыка, 1981.–230с.
32. Оркестр имени В.В. Андреева / [сост. А.П. Коннов, Г.Н. Преображенский] – Л.: Музыка, 1987. – 159 с.
33. Отколова Р. Рождение музыкальных инструментов: Очерки / Отколова Р. – Л.: Музгиз, 1986. – 190 с.
34. Педагогическая направленность внеучебной музыкально-эстетической деятельности студентов: Методические рекомендации / [под. общ. ред. Г.М. Падалки] – К, 1986. – 68 с.
35. Попонов В. Как делать переложение для народных инструментов / Попонов В. – М., 1985. – 70 с.
36. Прокопенко Н. Устройство, хранение и ремонт народных музыкальных инструментов / Прокопенко Н. – М.: Музыка, 1977.–78 с.
37. Прошко Н. Методические рекомендации для оркестров и ансамблей народных инструментов / Прошко Н. – Минск, 1982. – 42 с.
38. Розанов В. Инструментоведение: пособие для руководителей оркестров / Розанов В. – М., 1981. – 80 с.
39. Хащеватська С. С. Інструментознавство. Підручник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації / Хащеватська С. С. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 256 с.
40. Шамина Л. Работа самодеятельным коллективом / Шамина Л. – М.: Музыка, 1983. – 176с.
41. Юцевич Є. Музичні інструменти / Юцевич Є. – К.: Музична Україна, 1962. – 33 с.

Використана література:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія: Підручник / Алексюк А.М. – К.: Либідь, 1998. – 560 с.
2. Вовк М. Розвиток самостійної музичної діяльності молодших школярів у процесі гри на музичних інструментах // Музика в школі: Зб. ст. – Вип. 8. / Вовк М. – К.: Музична Україна, 1982. – С. 11-16.
3. Дряпіка В. Деякі питання організації шкільного духового оркестру // Музика в школі: Зб. ст. – Вип. 9. / Дряпіка В. – К.: Музична Україна, 1983. – С. 43-47.
4. Из истории музыкального воспитания: Хрестоматия / [сост. О.А. Апраксина] – М.: Просвещение, 1990. – 208 с.
5. Лабунець В. Ансамбль народних інструментів: Навчально-методичних збірник / Лабунець В. – Вінниця: ВМГО «Розвиток», 2006. – 148 с.
6. Макуха Н.М. Український народний музичний інструментарій у формуванні музичної культури майбутнього педагога // Формування здорового студентського життя студентської молоді: реалії та перспективи: Матеріали Всеукраїнської конференції / Макуха Н.М. – Полтава: Полтавський державний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, 2003. – С. 189-191.
7. Оркестровий клас: програма курсу / [Укл. А.М. Баньковський, О. О. Струк, Р. Р. Плахцінський В.А. Феленчак]. – Тернопіль: ТДПУ, 2002. – 15 с.
8. Педагогическая направленность внеучебной музыкально-эстетической деятельности студентов: Методические рекомендации / [под. общ. ред. Г.М. Падалки]. – К, 1986. – 68 с.
9. Халабузарь П., Попов В., Добровольская Н. Методика музыкального воспитания. – М.: Музыка, 1990. – 175 с.
10. Чунин В. Современный русский народный оркестр. – М.: Музыка, 1981. – 95 с.

Зміст:

1. Пояснювальна записка.....	3-4
2. Основні види діяльності на заняттях з „Оркестрового класу”	4
3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги щодо кінцевого результату вивчення студентом курсу “Оркестровий клас”.....	5
4. Вміння та навички.....	5-6
5. Планування навчального процесу зі студентами.....	7-9
6. Види навчальної діяльності студентів	10-11
7. Змістовий модуль№1. «Музичний інструментарій: історія виникнення та розвитку».....	12
8. Змістовий модуль№2. «Переклад музичних творів для оркестру: сутність та загальні вимоги».....	13
9. Форми контролю успішності студентів.....	14-15
10. Орієнтований репертуар.....	16-20
11. Список рекомендованої навчальної літератури Репертуарні збірники	21-22
Список навчально-методичної літератури.....	23-25
12. Використана література	26
13. Зміст.....	27

